

בינינו לבין הערבים בשעה זאת

28.9.1942

משה שרתוק

DOC00400

את השאלות שקבלתי אפשר לחלק לשני סוגים: שאלות אינפורמטיביות גרידא, המכוונות לבירור עובדות; ושאלות המכוונות לניחוח ולהבנת עניינים, יוחר להבנה מאשר לידיעה. נקל יוחר, כמובן, לענות על השאלות מהסוג הראשון, אבל אנסה ללכת מהכבד אל הקל. ובוזה ניחחו השובותי לסוג שני זה של השאלות.

בסוג שני מהבלט בו נושא עיקרי אחד. השאלה הערבית וכל הכוון בזה. לפרק זה שייכות כל השאלות בנוגע ל"איהוד", בנוגע לפדרציה, בנוגע לעמדת הערבים במלחמה, בנוגע לאפשרות או אי אפשרות של מו"מ עם ערבים;

השאלה הראשונה ביחס לערבים - היא, קודם כל, איננה שאלה ערבית, כי אם שאלה יהודית. צריך המיד לדעת זאת. השאלה היא לא, קודם כל, מה הערבים אומרים, אלא מה אנחנו נו רוצים. ותגובת הערבים לזה - היא כמעט נחונה מאליה. אינני יודע עד כמה אנחנו שקועים בהרהורי לב, - ועד כמה אנחנו נותנים לעצמנו דו"ח מן המציאות כמו שהיא, ולא כמו שהיינו רוצים שתהיה. במידה שאנחנו מצליחים בדבר השני, - נדמה לי, שסך מהדרך כל קושי להבנת הענין מיסודו. אם אכוא לאמור במלה אחת מה אנחנו רוצים בא"י היהודית, אומר: אנחנו רוצים להיות רבנים. ובזה כלול הכל. אנחנו רוצים להיות רבנים עד כמה שאפשר בא"י. יש בנוסחה הזאת שני דגשים: הדגש האחד הוא - להיות רבנים כדי להציל עד כמה שאפשר יוחר יהודים, להיות רבנים כדי לאפשר ריכוז מכסימלי של העם היהודי לחיי עם גורמלי, במידה שניתן הדבר בכלל. אבל יש גם דגש שני, ואיננו צריכים להעלים אותו מעצמנו כאשר אנחנו מדברים על הענין ורוצים למצות אותו עד סופו: להיות רבנים, כדי להבטיח את גודל הארץ הזאת, כדי להבטיח את העתיד של העם היהודי בארץ הזאת. ז.א., להיות רבנים כדי להיות רוב.

בעצם, גם לו הסתפקנו במטרה הראשונה, היינו בהכרח מגיעים לידי מטרה למעשה להיות רוב, מחוץ שלא לשמה - היינו באים לשמה. באשר לו היה